

TFRS 16 KİRALAMALAR STANDARDININ FİNANSAL TABLOLAR ÜZERİNE ETKİSİ VE PERAKENDECİLİK SEKTÖRÜ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA*

Dr. Nihan AKDOĞAN**

Prof. Dr. Deniz Umut DOĞAN***

Araştırma Makalesi/Research Article

Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi
Mart 2020, 22(1), 164-191

ÖZ

Ocak 2016 da yayınlanan TFRS 16 Kiralamalar standardı, kiralama işlemlerinde finansal ve faaliyet kiralaması ayrımı yapmaksızın, tüm kiralama işlemlerinin tanımlama, ölçme ve raporlama ilkelerini düzenlemekte ve faaliyet kiralamalarını da finansal kiralama gibi değerlendirilmesi uygulamasını getirmektedir. Standardın uygulaması 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla başlayacaktır. TFRS 16 Kiralamalar standardının uygulamaya başlanması ile birlikte TMS 17 Kiralama İşlemleri standardı ve ilgili yorumlar yürürlükten kalkacaktır.

Bu çalışmada TFRS 16 standardının getirdiği düzenlemelerin finansal tablolar üzerindeki etkisi incelenerek, perakende sektöründeki işletmelerin likidite durumu ve bazı finansal oranlarına etkisi önceki uygulamayla karşılaştırılarak analiz edilecektir. Standardın, havayolu, perakendecilik, seyahat, dağıtım sektörleri gibi faaliyet kiralamasını yoğun olarak kullanan sektörler için büyük ölçüde değişiklik yaratacağı beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: TFRS 16, TMS 17, Finansal Tablolar, Perakendecilik Sektörü

Jel Sınıflandırması: M40, M42

* Makale geliş tarihi: 24.10.2019; kabul tarihi: 29.01.2020

Bu makale, Nihan AKDOĞAN tarafından Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Prof. Dr. Deniz Umut DOĞAN danışmanlığında yürütülen "UFRS 16 no'lu Kiralama İşlemleri Standardının UMS 17 no'lu Finansal Kiralama Standardı ile Karşılaştırılması, Getirdiği Yenilikler ve Türkiye'deki Halka Açık Perakende Şirketlerinin Finansal Durumlarına Etkisi Üzerine Örnek Uygulama" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

** Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Muhasebe ve Finans Doktora Programı, Nihan.Akdogan@tr.ibm.com, orcid.org/0000-0001-5652-192X

*** Başkent Üniversitesi Ticari Bilimler Fakültesi Muhasebe ve Finansal Yönetim Bölümü, duerhan@baskent.edu.tr, orcid.org/0000-0001-5909-0045

Atf (Citation): Akdoğan, N. ve Doğan, D. U. (2020). TFRS 16 kiralamalar standardının finansal tablolar üzerine etkisi ve perakendecilik sektörü üzerine bir araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 22(1), 164-191.

<https://doi.org/10.31460/mbdd.637928>

THE EFFECT OF IFRS 16 LEASING STANDARD ON FINANCIAL STATEMENTS AND A RESEARCH ON RETAIL SECTOR

ABSTRACT

IFRS 16 Leasing Standard, which was issued on January 2016, regulates the recognition, measurement and reporting principles of the entire leasing transactions without making any differentiation between the financial and operational leasing activities and accordingly introduces similar recognition principles both for financial and operational leases. The standard will be effective from January 1st, 2019. With the enforcement of IFRS 16, the previous standard IAS 17 that regulates the financial leasing activities will be ceased.

In this study, the new regulations introduced by the new standard will be analyzed and the impacts of new standard will be explained financial ratios between previous and new standard. This standard will lead different financial results especially for the companies that use significant operational lease such as, aviation companies, retail entities, travel and leisure, distribution companies.

Keywords: IFRS 16, IAS 17, Financial Statements, Retail Sector

Jel Classification: M40, M42

1. GİRİŞ

Bu çalışmada, Ocak 2016'da yayınlanan ve 01 Ocak 2019 itibariyle uygulanması zorunlu olacak TFRS 16 Kiralamalar standardı ile standartla getirilen yenilikler incelenecek, bu standardın uygulamasından önce geçerli olan TMS 17 Kiralama İşlemleri standardı ile karşılaştırmalar yapılarak değişikliklerin finansal tablolar üzerindeki etkisi analiz edilecektir.

TFRS 16 No'lu standart ile getirilecek değişikliklerin, farklı sektörleri etkilemesi beklenmekle birlikte özellikle perakende sektöründe etki yaratması beklenmektedir. Kiralama işlemlerinin yoğun olduğu perakende sektöründe kiralama işleminin gidere dönüştürme süreçleri ve kiralama işlemlerinden doğan yükümlülüklerin gösterimi gibi konularda ilgili işletmelerin finansal tablo unsurları etkilenebilecektir. Bu unsurların analizi için, çalışmada Türkiye'de halka açık perakende sektöründe faaliyet gösteren işletmelerden örnek olarak seçilen işletmelerin finansal tabloları üzerinden bir çalışma yapılarak TFRS 16 Kiralamalar standardının uygulanmasının finansal tablolar ve bazı finansal oranlarda oluşturacağı değişiklikler analiz edilecektir.

TFRS 16 standardının uygulanması durumunda kiracı ve kiraya veren taraf açısından standardın finansal durum, kâr zarar, nakit akış tablosu gibi finansal tablolar ve dipnot açıklamaları üzerindeki etkileri incelenerek, finansal tablolardaki değişikliklerin karşılaştırmalı analizi ve oran analizlerine yer verilecektir.

Seçilen araştırma kapsamındaki işletmelerin faaliyet konusu ve faaliyetleri içinde kiralama işlemlerinin önemliliği analiz edilecek, işletmenin TMS 17 Kiralama İşlemleri standardına göre hazırlanmış olduğu finansal tabloları incelenerek, TFRS 16 standardının uygulanması halinde değişecek finansal tablolar analiz edilerek, iki standardın finansal tablolar, finansal yapı, likidite, kârlılık açısından etkileri karşılaştırmalı olarak özetlenecektir.

2. TFRS 16 KİRALAMALAR STANDARDINA DUYULAN GEREKSİNİM

KGK tarafından yayınlanan TMS 17 Kiralama İşlemleri standardının amacı, gerçekleştirilen kiralama işlemlerine ilişkin olarak kiracı ve kiraya veren tarafından uygulanması gereken muhasebe politikalarını ve yapılacak açıklamaları belirlemektir.

Standart kiralama işlemini “Kiraya verenin bir varlığın kullanım hakkını, bir ödeme veya ödeme planı karşılığında taraflarca kararlaştırılmış bir zaman süresince kiracıya devrettiği sözleşme” olarak tanımlar. Standarda göre finansal kiralama ise “Kiraya verenin bir varlığın kullanım hakkını, bir ödeme veya ödeme planı karşılığında, taraflarca kararlaştırılmış bir zaman süresince kiracıya devrettiği sözleşme” olarak tanımlamıştır. Sözleşme sonunda mülkiyet devrinin olması şart değildir. Standardın belirlediği belli özellikleri taşıyan kiralamalar finansal kiralama, bunlar dışında kalan kiralamalar faaliyet kiralaması olarak sınıflanmıştır. Kiralama işleminin sınıflandırılması, işletmenin finansal tablolarında önemli etki yaratan bir ayrımdır. Bu ayrıma göre, finansal kiralama olarak sınıflandırılan kiralamalar, işletme finansal durum tablosunda kiralamadan kaynaklanan bir varlık ve bu varlıkla ilgili yükümlülük oluştururken, faaliyet kiralamasında söz konusu varlık ve yükümlülük finansal durum tablosu dışı bırakılmaktadır.

Sınıflandırma, kiralanan varlığın mülkiyetine ilişkin risk ve yararın kiraya verende ya da kiracıda bulunmasına göre sınıflandırılır. Standarda göre sözü edilen riskler, atıl kapasiteden veya teknolojik eskimelerden kaynaklanan zarar olasılıklarını ve değişen ekonomik koşullar nedeniyle getirilerde oluşabilecek değişiklikleri kapsar. Yararlar ise, varlığın yararlı ekonomik ömrü içerisinde kârlı olarak işletilmesi ve değerinde artış meydana gelmesi sonucunda gelir elde edilmesinin beklenmesi ya da kalıntı değerinin nakde çevrilmesinin beklenmesi gibi olabilir. Bir varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan risk ve yararların tamamının devredildiği kiralamalar, finansal kiralama olarak sınıflandırılır. Bir varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan risk ve yararların tamamının devredilmediği kiralamalar ise faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır (KGK TMS 17 m7).

Kiralama süresinin başlangıcında, kiracılar, finansal kiralama işlemini, kiralama sözleşmesinin başı itibarıyla tespit edilmiş, gerçeğe uygun değer ya da asgari kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı üzerinden finansal durum tablolarında varlık ve borç olarak muhasebeleştirir. Burada önemli

nokta, kiralama işleminin hukuki niteliğinin yanı sıra özüne bakılmasıdır. Kiracının ekonomik ömrünün büyük bir kısmında fayda sağladığı bir varlığı finansal durum tablolarına kaydetmeli, bunun yanında bu varlıktan doğan yükümlülüğünü de finansal durum tablolarının pasifinde göstermelidir.

Sonraki ölçümlerde ise asgari ödeme tutarları kadar yükümlülük azalırken, faiz gideri ilgili döneme yansıtılır, kalan yükümlülük ise faiz oranına göre tekrar değerlendirilir. Kiralamanın ilk muhasebeleştirilmesi anında aktife kaydedilen varlık, ilgili olduğu varlık sınıfının faydalı ömrüne göre amorti edilecek ve kiralama süresi boyunca, ilgili olduğu döneme amortisman gideri olarak yansıtacaktır. Kiralama süresi sonunda kiracının kiralama konusu varlığın mülkiyetini devralacağına ilişkin bir kesinlik yoksa ilgili varlık, kiralama süresi ve faydalı ömründen kısa olanına göre amortisman tabii tutulacaktır.

Dönem sonunda, finansal tablolarda finansal kiralamaya ilişkin açıklamalara yer verilir. Bu kapsamda,

- a) Kiralama konusu her bir varlık için, o varlığın dönem sonu net defter değeri,
- b) Gelecekteki asgari kira ödemelerinin raporlama dönemi sonu itibariyle toplamları ile bugünkü değerlerinin birbirleriyle mutabakatı. Buna ek olarak, gelecekteki asgari kira ödemelerinin raporlama dönemi sonundaki toplamları ile bugünkü değerlerinin bir yıldan az, bir yıldan fazla, beş yıldan az ve beş yıldan fazla olarak sınıflandırılması,
- c) Dönem içerisinde gider olarak muhasebeleştirilen koşullu kira tutarları.
- d) Raporlama dönemi sonu itibariyle, iptal edilemeyen kiralama şeklinde yapılan alt kiralamalarla ilgili olarak elde edilmesi beklenen asgari kira ödemelerinin toplamı.

Bunların yanında ayrıca önemli kiralama işlemlerine ilişkin genel niteliklerin de açıklamalarda yer alması gerekmektedir.

Kiracı açısından faaliyet kiralamaları ise, ilgili oldukları dönemlere gider olarak yansıtılırlar. Kiraya veren taraf, kiralama konusu varlığı bir alacak olarak kaydeder. Finansal kiralamada, bir varlığa hukuken sahip olmaktan kaynaklanan tüm risk ve yararları kiraya veren tarafından kiracıya devredilir. Kiraya verenin alacaklı olduğu kira ödemeleri, kendisinin yapmış olduğu yatırım ve diğer hizmetleri karşılamak ve kendisine bir fayda sağlamak amacıyla, yatırmış olduğu anaparanın geri dönüşü ve finansman geliri dikkate alınır (KGGK TMS 17 M.37).

TMS 17'ye göre, kiralama işlemlerinin büyük bir kısmı finansal durum tablosu dışı bırakılır. Bu durumun finansal tabloların analizinde yarattığı sorunlar nedeniyle IASB (Uluslararası Muhasebe Standartlar Kurulu) finansal tablo kullanıcılarının ihtiyaçlarına cevap verebilecek ve daha çok şeffaflık sağlayacak bir standart oluşturmuştur. Bu standart 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren yürürlüğe giren yeni

kiralamalar standardı IFRS 16'dır. KGK, bu değişikliğe uyum sağlamış ve 16 Nisan 2018 tarihinde, yine 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren yürürlüğe giren TFRS 16 Standardını yayımlamıştır.

TFRS 16'da finansal ve faaliyet (operasyonel) kiralaması ayrımı ortadan kalkmıştır. Ortak bir tanım olarak: "Kiralama, bir varlığın kullanım hakkını devreden bir sözleşmedir. Varlığın tanımlanabilir olması ve kiracının varlığın kullanımından kaynaklanan tüm ekonomik faydaları elde etmesi ve varlığın kullanımını yönlendirebilmesi gerekir" denmiştir. TFRS 16 ile kullanım hakkını ve varlık üzerindeki kontrolü kiracıya geçiren kiralamalar, kiracı tarafından kullanım hakkı varlığı ve finansal kiralama yükümlülüğü olarak kayda alınacaktır.

TMS 17 ve TFRS 16 arasında kiralama işleminin tanımlaması ve muhasebeleştirilmesi açısından önemli bir farklılık yoktur. Ancak TFRS 16, varlıkların ilk kayda alınması sırasında gerçeğe uygun değer veya asgari kira ödemelerinin net bugünkü değeri, yerine asgari kira ödemelerinin net bugünkü değerini dikkate almaktadır.

IASB ve FASB, mevcut standardın finansal tablo kullanıcılarının ihtiyaçlarını tam olarak karşılayamaması eleştirileri üzerine, kiralama işlemlerine ilişkin standardı iyileştirmek amacı ile bir proje başlatmıştır. Bu projede TMS 17'ye yönelik olarak yapılan eleştiriler aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Faaliyet kiralamalarına ilişkin sunulan bilgilerin şeffaflığı engelliyor olması,
- Finansal tablo kullanıcılarına yeterli bilgi sağlamaması,
- Kullanıcıların bir kısmının, faaliyet kiralamalarını aktifleştirerek finansal durum tablosuna alması, bir kısmının ise kira ödemelerini bugünkü değerine getirecek ilave düzeltme kayıtları yapıyor olması.
- Ekonomik olarak benzer kiralama işlemlerinde farklı muhasebe uygulamalarının yapıyor olmasının finansal tablo kullanıcıları için karşılaştırma yapma imkânını azaltması,
- Kiraya verenin, kiralamadan doğan alacağına ve kiraya konu olan varlığa ilişkin riskini gösterecek kadar yeterli bilginin verilmemesi.

Kurul, kiracının kiralama işleminden doğan hak ve yükümlülüklerini, varlık ve borç olarak muhasebeleştirilmesi yaklaşımını geliştirerek, yukarıda bahsedilen ilk üç eleştiriyi cevaplamış hale geldi. Kurul, böyle bir yaklaşımın ve beraberinde genişletilmiş açıklama ve dipnotlarla kiracının finansal kaldıraç ve çalışma sermayesinin, daha adil ve şeffaf olarak gösterilmiş olacağı kanaatine vardı. Diğer eleştiriler ile ilgili olarak da, TFRS 16 ile kiraya veren tarafın, kiralama işleminden doğan riskini genişletilmiş açıklayıcı bilgilerde sunacak olması zorunluluğu getirilmiş oldu. (IFRS 16B-BC3-BC4)

	UMS 17		UFRS 16
	Finansal Kiralama	Faaliyet Kiralaması	Tüm Kiralamalar
Varlıklar		-----	
Yükümlülükler	SSS	-----	SSSSSSS
Bilanço Dışı Haklar/ Yükümlülükler	-----	 SSSSS	

(IFRS 16 Project Summary&Feedback Statement 'dan yararlanılmıştır)

Şekil 1. TMS 17 ve TFRS 16 Genel Karşılaştırılması

3. TFRS 16'NİN KİRAYA VEREN VE KİRALAYAN AÇISINDAN FİNANSAL TABLOLAR ÜZERİNDE ETKİLERİ

Finansal tabloların, kullanıcılarına açık, anlaşılır, açıklanabilir ve şeffaf bilgi vermesi, finansal tablo kullanıcılarını yanıtacak herhangi bir yanlış ya da eksik bilgi içermemesi gerekir. Finansal durum tablosu dışı bırakılan yükümlülükler, finansal tablo okuyucularına gerçekte var olan bir finansal yükümlülüğü gösterememekte ve yanıltıcı olmakta, işletmenin gerçek çalışma sermayesinin ölçülmesine engel olmaktadır. Diğer taraftan ekonomik bir fayda sağladığı bir varlığı kiralama yoluyla edinmiş olan işletme bu varlıktan doğan hakkını da finansal durum tablosunda gösterememektedir. Kiralama işlemlerinden doğan varlık ve yükümlülüklerin finansal durum tablosuna dâhil edilmesi, kiralama işlemlerinden oluşan giderlerin kâr veya zarar tablosunda gösterimindeki değişiklikler nedeniyle, işletmelerin hem finansal tablolarının hem de bu finansal tablolardaki tutarlar dikkate alınarak yapılan analizlerinde hesaplanan oranların değişmesine neden olmaktadır.

3.1 Finansal Durum Tablosu Üzerine Etkileri

TFRS 16, standart kapsamına giren tüm kiralama işlemleri için, söz konusu kiralamaya ilişkin tüm varlık ve yükümlülüklerin finansal durum tablosunda takip edilmesi kuralını getirmektedir. TMS 17'ye göre, finansal durum tablosu dışı bırakılan kiralama yükümlülüklerinin çok fazla olduğu işletmelerde, TFRS 16 uygulamasının, finansal durum tablosu dışı kalemlerin tabloya dâhil edilmesi ile işletmelerin hem varlıklarında hem de yükümlülüklerinde önemli bir artışa yol açacağı öngörülmektedir.

Kiralama işlemine konu varlığın, aktifte “kullanım hakkı” olarak muhasebeleştirilmesi ile “Duran Varlıklar” kaleminde bir artış meydana gelecektir. Her dönem sonunda, diğer sabit kıymetler için olduğu gibi, bu kalem için de amortisman/tükenme payı hesaplanacak, bu tutar da yine aktifte, aktifin değerini düzelten bir kalem olarak yer alacaktır. Amortisman süresi, kiralama dönemi sonunda aktifin devrine ilişkin kesin bir hüküm yoksa sözleşme süresi ile o varlığın kullanım ömründen kısa olanı olarak belirlenecektir. Dolayısı ile TFRS 16 uygulaması aktifte, duran varlık ve birikmiş amortisman değerlerini arttıracaktır.

Kiralama sözleşmesinden doğan yükümlülükler ise, kiralama ödemelerinin süresine göre finansal durum tablosunun pasifinde “Uzun ve Kısa Vadeli Kiralama Yükümlülükleri” olarak muhasebeleştirilecektir. Bu yükümlülükler hem anapara hem de faiz ödemelerini kapsayacak biçimde, pasifte yer alacaktır.

TFRS 16’nın getirdiği bir diğer kural, kiralama sözleşmesinden doğan yükümlülüklerin, zımni faiz oranı ile bugünkü değerine indirgenmesi ile finansal durum tablosuna dâhil edilmesidir. Ödemeler içindeki anapara ve faiz ayrıştırılarak, sözleşmeden doğan yükümlülükler, ödenme süresine göre, kısa ve uzun vadeli yükümlülüklerde sınıflanır. Yükümlülükler ödendikçe, yükümlülükler hesabı kapatılır, ertelenmiş borçlanma maliyetleri ise ilgili dönemde finansman gideri olarak muhasebeleştirilir. Kısa ve uzun vadeli yükümlülükler, dönem sonunda tekrar vadesine göre değerlendirilerek, uzun vadeli yükümlülüğten kısa vadeli yükümlülüğe dönüştürülür.

Finansal durum tablosunda hem aktif hem de pasif üzerindeki bu kayıtlar, finansal tablo değerleri üzerinden hesaplanan birçok oranı değiştirmektedir. Değişen oranlar finansal tablo kullanıcıları açısından daha gerçekçi sonuçlar vereceği için, bu kullanıcılar tarafından alınacak kararları etkileyebilecektir.

3.2 Kâr ve Zarar Tablosu ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu Üzerine Etkileri

TMS 17 Standardına göre, finansal kiralama giderleri, dönemsel olarak kaydedilerek, faaliyet giderleri altında raporlanıyordu. TFRS 16 Standardı ile finansal kiralamaya konu olan varlıkların kullanım hakkı olarak finansal durum tablosuna yansıtılması nedeniyle, faaliyet giderlerine amortisman gideri olarak yansiyacak, diğer taraftan finansal kiralama ödemeleri içindeki zımni faiz gideri ise finansman gideri olarak ilgili dönemde kâr zarar tablosuna yansiyacaktır. Faaliyet giderleri içinden faiz giderlerinin ayrıştırılarak, kâr zarar tablosunda ilgili yerde raporlanması, kâr zarar tablosu analizlerinde bir kriter olan “Faiz, Vergi, Amortisman ve İtfa Öncesi Kâr Zarar (FVAÖK)” rakamını önemli ölçüde etkileyecektir. Özellikle, finansal durum tablosu dışı bırakılan finansal kiralama sözleşmesinin yoğun olduğu sektör ve işletmeler için, FVAÖK rakamında arttırıcı yönde etkisi olacaktır.

Faiz giderlerinin, faaliyet giderlerinden çıkartılarak finansman giderleri altında sınıflanması ile Faaliyet Kârı yükselirken, faiz giderlerinin muhasebeleştirilmesi ile Finansman Giderleri de artacaktır. Bu etkinin büyüklüğü işletmenin finansal kiralama işlemlerinin sayısı ve büyüklüğüne, kiralamanın süresine ve uygulanan faiz oranına bağlı olarak değişebilecektir (IFRS 16 Effect Analysis 6.2 Effects on the Income Statement).

Tek başına bir kiralama sözleşmesinden bahsedildiğinde, işletmenin bu kiralama işlemine ilişkin olarak her dönem için faaliyet giderine doğrusal olarak aynı tutarda gider kaydettiği görülür. Ancak TFRS 16 uygulamasında, faaliyet giderlerine kaydedilecek tutar, kiralamanın süresine, ödemelerin zamanlamasına ve kullanılan faiz oranına göre değişiklik gösterir. TFRS 16 Standardına göre muhasebeleştirilen kiralamalar için toplam faiz ve amortisman gideri, ilk dönemler için TMS 17 ile kıyaslandığında daha yüksektir. TMS 17 kapsamında kiralama giderleri doğrusal olarak her dönem aynı tutarda iken, TFRS 16 kapsamında, ilk dönemlerde faiz giderinin daha yüksek olması nedeniyle toplam kiralama gideri daha yüksektir. Kiralama sözleşmesinin sonlarına doğru, anapara içindeki faiz yükü daha az olacağı için, toplam kiralama gideri sonraki dönemlerde TMS 17 ye kıyasla daha düşük olacaktır (Effect Analysis 6.2 Effects on the Income Statement).

TFRS 16 uygulamasının faiz giderini faaliyet gideri içinden ayrıştırması ve kullanım hakkı için amortisman ayrılması suretiyle amortisman ve itfa paylarında muhasebeleştirilmesi, kâr veya zarar tablosu üzerinden hesaplanan oranlarda büyük değişikliğe yol açacaktır. Pek çok yatırımcı ve analist tarafından kârlılığın ölçümünde kullanılan bir kriter olan FVAÖK, bu değişiklikten önemli ölçüde etkilenecektir. Faaliyet gideri içinden çıkarılan kira giderleri tutarı normal koşullarda yeni uygulamayla faaliyet gideri olarak raporlanan amortisman/itfa payı tutarından daha fazla olması nedeniyle TFRS 16 uygulamasında FVAÖK rakamında artış olması beklenmektedir.

Faiz ve Vergi Öncesi Kâr (FVÖK) rakamının da yine benzer şekilde, TFRS 16 uygulamasında daha yüksek gerçekleşmesi beklenmektedir. Her iki ölçütün de bu değişiklikten etkilenme oranı sektör ya da işletmede kiralamanın yüksek oranda kullanılmasına bağlı olarak değişecektir. Bu etkinin, sağlık sektöründe çok büyük olmaması beklenirken, kiralama işlemi yüksek oranda kullanan perakende, havacılık ve ulaştırma gibi sektörlerde çok daha yüksek tutarlarda olması beklenmektedir. (IFRS 16 Effect Analysis 6.2)

3.3 Nakit Akış Tablosu Üzerine Etkisi

TFRS 16, finansal kiralamaya ilişkin nakit çıkışlarının etkisinin Nakit Akış tablosunda nasıl gösterileceğini açıklamaktadır. TMS 17’de yer almayan bu konuda, TFRS 16’da yer alan düzenlemeler aşağıdaki gibidir;

Kiracı,

- Kira yükümlülüğünün anapara kısmına ilişkin nakit ödemeleri, finansman faaliyetlerinde,
- Kira yükümlülüğünün faiz kısmına ilişkin nakit çıkışları ödenen faizlere ilişkin hükümler çerçevesinde,
- Kısa vadeli kira ödemeleri, düşük değerli varlıkların kiralınmasına ilişkin ödemeler ve kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil edilmeyen değişken kira ödemeleri, işletme faaliyetlerinde sınıflandırır (TFRS 16 m.50).

TMS 17'ye göre faaliyet kiralaması olarak sınıflanan kiralamalar, ilgili dönemde faaliyet gideri olarak kaydedilerek, nakit akış tablosunda “İşletme Faaliyetlerinden Nakit Çıkışı” olarak sınıflanmaktaydı, bu kiralamaların TFRS 16 ile birlikte finansal kiralama kapsamında ele alınmaları, hem anapara hem de faiz giderlerinin “Finansman Faaliyetlerinden Nakit Çıkışı” olarak sınıflanmasına yol açmakta, böylece Finansman Faaliyetlerinden nakit çıkışı kalemini artırmaktadır.

3.4 Özkaynak Değişim Tablosu Üzerine Etkisi

Kiralama işlemlerinin Özkaynak Değişim Tablosu üzerindeki etkisi, dönem net kârı verisinin değişimine bağlı olarak gerçekleşecektir. Kiralama işlemleri sonucunda işletmenin kâr veya zarar tablosunda, kayıttan çıkartılan kira giderleri, kayda alınan amortisman ve tükenme payları ve finansman giderleri tutarlarına bağlı olarak değişikliğe uğrayacaktır. Bu tutar da Özkaynak değişim tablosunu etkileyecektir.

3.5 Finansal Tabloların Dipnotları Üzerine Etkisi

Kiracının, finansal kiralamalardan doğan kullanım haklarını finansal tablolarda diğer varlıklardan ayrı olarak göstermesi gerekir. Kiracının finansal tablolarda kullanım hakkı varlıklarını diğer varlıklardan ayrı göstermemesi durumunda, eğer o varlığı satın alsaydı hangi hesapta izleyecekse, o hesapta izlemesi ve ilgili dipnotlarda, hangi varlık sınıfında finansal kiralamadan doğan kullanım hakkı olduğunu açıklaması gerekir.

Kiracının kiralama işleminden doğan yükümlülüklerini, finansal tablolarda ayrı hesapta izlemesi gerekir. Ancak ayrı bir hesapta izlenmemesi durumunda, bu yükümlülüklerin hangi hesapta izlediğinin dipnotlarda açıklanması gerekir.

Kiracı, kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda, kira yükümlülüğüne ilişkin faiz giderini, kullanım hakkı varlığına ilişkin amortisman bedelinden ayrı olarak sunar (TFRS 16 m.49). Kiracının, kiralamalara ilişkin bilgileri finansal tablolarında ayrı bir dipnot ya da bölümde açıklaması gerekmektedir.

Kiracılar açısından yapılacak dipnot açıklamaların amacı, finansal tablo kullanıcılarının, finansal kiralamanın finansal durum tablosu, kâr ve zarar tablosu ve nakit akış tablosunda sağlanan bilgileri değerlendirebileceği bilgiler sağlamaktır. “Kiracı, kiracı konumunda olduğu kiralamalara ilişkin bilgileri finansal tablolarında tek bir dipnotta veya ayrı bir bölümde açıklar. Ancak tek bir dipnotta veya kiralamalara ilişkin ayrı bir bölümde karşılıklı referans verilmiş olması koşuluyla, kiracının finansal tabloların başka bir kısmında hâlihazırda sunulmuş olan bilgileri tekrarlamasına gerek yoktur” (TFRS16 m.51).

TFRS 16, TMS 17’ye kıyasla, dipnotlarda daha fazla detay açıklama verilmesini gerektirmekte, kiralama işlemine ilişkin şeffaflık esasını daha ön plana çıkartmaktadır. TMS17’de finansal kiralamaya konu olan varlığın, raporlama dönemi sonu net defter değerinin dipnotlarda açıklanması gerekirken, finansal kiralamadan kaynaklanan giderlere ilişkin bir açıklama verilmesi beklenmemektedir, ancak finansal kiralama işlemlerinin çok olduğu işletmeler, finansal kiralamadan kaynaklanan giderlerini dipnotlarında açıklamaktadırlar.

TFRS 16, önceki standarda ilave olarak dipnotlarda kiralanan varlığın ilgili varlık sınıfında gösterimini gerektirmekte, ayrıca finansal kiralamadan kaynaklanan nakit çıkışlarını da işletmenin kiralama işlemlerine ilişkin resmin bütününe görmek amacı ile istemektedir.

Standarda göre, sunulacak dipnotlar tablo halinde özetlenir. Bu tablolarda varlıklara ilişkin olarak;

- Kullanım hakkı elde tutulan her bir varlığın, raporlama dönemi sonundaki defter değeri ile dönem içinde kullanım hakkı varlıklarına yapılan ilaveler gösterilir.
- Kullanım hakkı elde tutulan varlığa ilişkin amortisman gideri ile kiralama işlemine ilişkin finansman gideri, dipnotlarda gider detayına göre gösterilir.
- Kiralama işlemlerinden kaynaklanan yükümlülükler TFRS 7 Finansal Araçlar standardına göre, ayrı bir tabloda gösterilir. TMS 17 yükümlülüklerin vadelere göre gösterimini, 1 yıldan az, 1- 5 yıl vadeli ve 5 yıldan uzun vadeli olarak ayırırken, TFRS 16’nın öngördüğü gösterimde, vadeler kiralama işlemini en iyi şekilde gösterilecek aralıklara bölünebilir.
- İşletme kiralama faaliyetlerine ilişkin toplam nakit çıkışlarını da ayrıca dipnotlarda göstermekle yükümlüdür.

Kiraya veren açısından ise, yine önceki standarda göre yine dipnotlarda sunulacak bilgilere ilaveler söz konusudur. Kiraya veren taraf bir tablo halinde finansal kiralamalar için;

- Kiralamaya ilişkin satış kârı veya zararı
- Net kiralama yatırımına ilişkin finansman geliri

- Net kiralama yatırımının ölçümüne dâhil edilmeyen değişken kira ödemeleriyle ilgili geliri dipnotlarında açıklamakla yükümlüdür.

Kiraya veren taraf, finansal kiralamalardaki net yatırımın defter değerinde meydana gelen önemli değişikliklere ilişkin nitel ve nicel açıklamaları yapar (KGK TFRS 16 m.92). Kiraya veren taraf, kiralama işleminden doğan iskonto edilmemiş alacaklarını, en az ilk 5 yıl için bir tablo halinde vadelerine göre dipnotlarında açıklar.

4. TFRS 16’NİN PERAKENDE SEKTÖRÜNDE UYGULANMASININ FİNANSAL TABLOLAR ÜZERİNE ETKİSİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Kiralama standardının getirdiği en büyük değişiklik, daha önce finansal tablo dışında tutulan kiralama ile ilgili varlık ve yükümlülüklerin finansal tablolara dâhil edilmesi ve böylece varlık ve yükümlülüklerin daha doğru gösterilmesinin sağlanmasıdır. Daha önce, finansal durum tablosu dışı bırakılan kiralamaların çok yüksek olduğu sektörlerde yer alan işletmelerin, standardın değişiminden en fazla etkilenen işletmeler olması beklenmektedir.

IASB, TFRS 16 ile ilgili yayınladığı Etki Analizi raporunda, finansal durum tablosu dışı kiralaması en yüksek 1.022 işletme için yaptığı çalışmayı açıklamış, bu işletmelerin finansal durum tablosu dışı yükümlülüklerinin iskonto edilmiş ve edilmemiş değerleri ile toplam aktif değerine oranını incelemiştir. Çalışmaya göre, en yüksek finansal durum tablosu dışı varlık seviyesine sahip sektörler, hava yolları, perakende, seyahat, taşımacılık ve telekomünikasyon olarak belirlenmiştir. Finansal durum tablosu dışı bırakılan varlıklar için gelecekte yapılacak ödemelerin bugünkü değerinin toplam varlıklara oranı, havayolu sektörü için %22,7, perakende sektörü için %21,4 ve seyahat sektörü için %20,7’dir.

TFRS 16’nın uygulanması ile birlikte, başta yukarıda belirtilen sektörlerde ve finansal durum tablosu dışı kiralama işlemi yüksek olan işletmelerde, varlık, yükümlülük, özkaynak kalemlerinde, bu kalemlerdeki değişikliklere bağlı olarak da finansal oranlarda ve bir takım finansal göstergelerde değişiklikler olması beklenmektedir. Finansal tablolara dâhil edilen kiralamaların yaratacağı etkilerin görülebilmesi için kiralama işlemlerinin yoğun olduğu perakende sektöründen örnek olarak seçilen işletmeler üzerinde bir çalışma yapılmıştır.

4.1. Araştırma Kapsamına Dâhil Edilen İşletmelerin ve İnceleme Dönemlerinin Seçimi

Çalışmada Türkiye’de perakende sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin, 31 Aralık 2017 tarihli, bağımsız denetimden geçmiş finansal tablo ve dipnotlarından yola çıkılmıştır.

Seçilen işletmelerden bir tanesi, özel hesap dönemine sahiptir, bu sebeple bu işletme için 31.01.2018 finansal tabloları dikkate alınmıştır. Yapılan çalışmada, başlangıç olarak seçilen finansal tablolara,

TFRS 16 standardı hükümleri uygulanmış olsa idi, finansal tabloların ne şekilde etkileneceği, mevcut finansal tablo oranlarının ne yönde değişeceği saptanmaya çalışılmıştır.

Örnek çalışma için seçilen işletmeler, Kamu Aydınlatma Platformu (KAP) internet sitesinden, perakende sektörü işletmeleri içinden seçilmiştir. Bu kapsamda 12 işletme bulunmaktadır, ancak bu işletmelerin bazılarının ilgili dipnotlarına ulaşılamamış, bu nedenle bu işletmeler çalışmaya dâhil edilememiş ve bu 12 işletmeden beşi çalışmaya konu olmuştur. Bu beş işletme dışında, perakende satış mağazaları olan ancak sektör olarak perakende olmayan bir işletme daha çalışmaya ilave edilmiştir.

Seçilen işletmeler aşağıdaki gibidir;

- Bizim Toptan Satış Mağazaları A.Ş
- Boyner Perakende ve Tekstil Yatırımları A.Ş
- Mavi Giyim Sanayi ve Ticaret A.Ş
- Migros Ticaret A.Ş
- Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş
- Vakko Tekstil ve Hazır Giyim Sanayi İşletmeleri A.Ş

Perakende sektöründe seçilen örneklerde, en büyük kiralama kalemini, mağaza ve depo kiralamaları oluşturmaktadır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla seçilen araştırma kapsamındaki işletmelerin faaliyet raporları incelendiğinde;

- Bizim Toptan Satış Mağazalarının 69 ilde 176 mağazası,
- Boyner Perakende ve Tekstil Yatırımlarının 38 ilde 118 mağazası
- Mavi Giyim Sanayi ve Ticaret AŞ'nin Türkiye'de 360 mağazası
- Migros Ticaret A.Ş'nin 1.880 perakende, 17 toptan mağazası,
- Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş'nin, 69 ilde, 204 mağazası
- Vakko Tekstil ve Hazır Giyim Sanayi İşletmeleri AŞ'nin 123 mağazası bulunduğu ve bu mağazalar için faaliyet kiralamalarının yapıldığı görülmektedir.

Çalışmanın ilk aşamasında mevcut standartlara göre hazırlanan finansal tabloların analizi yapılmıştır. Bu tablolar üzerinden finansal tablo oranları, vergi ve faiz öncesi kâr, vergi amortisman ve faiz öncesi kâr gibi önemli finansal göstergeler hesaplanmıştır. TFRS 16'ya göre hazırlanacak finansal tablolarda bu oranlarda artış ve azalış olması beklenmektedir.

İşletmelerin finansal durum tablosu dışı tuttukları kiralama işlemlerinden doğan yükümlülüklerinin belirlenmesi çalışmanın ikinci aşamasını oluşturmaktadır. İşletmelerin, mevcut standart çerçevesinde hazırladıkları finansal tablo dipnotlarında belirttikleri iptal edilemeyen faaliyet kiralamalarına ilişkin 1 yıldan az, 1-5 yıl arası ve 5 yıldan uzun dönem yükümlülükleri, ilgili dipnotlardan çıkarılmış ve 1-5 yıl arası toplam yükümlülük tutarı bu yıllara eşit olarak bölünmüştür. Bir sonraki aşamada, gelecekte

yapılacak kira ödemelerinin, bugünkü değerine getirilmesi yani iskonto edilmesi işlemi yapılmıştır. Bugünkü değerın tespitinde kullanılacak iskonto oranının, her bir kira sözleşmesinde yer alan zımni faiz oranı olması gerekmektedir birlikte dipnotlarda böyle bir bilgi bulunmamaktadır. Bu nedenle ortalama olarak, varsayımsal bir faiz oranı belirlenmiş ve iskono işlemi %20 faiz oranı ile yapılmıştır. Faiz oranı belirlenirken 2018 yılına ilişkin TCMB tarafından yayınlanan reeskont ve avans faiz oranları dikkate alınmıştır

Hesaplanan bu tutarlar, işletmelerin kiralama işleminden doğan kullanım hakkı varlıkları ve yükümlülükleri, finansal durum tablosunda finansal kiralamaya ilişkin varlık ve yükümlülük olarak ilave edilmiştir. Öncelikle duran varlıklar için, beş yıllık kullanım ömrü üzerinden amortisman hesaplanmış ve ilgili kayıtlar finansal tablolara ilave edilmiştir. İlk yılın ödemesinin tahakkuk etmesi ile birlikte ertelenmiş finansman giderleri, faiz gideri olarak kaydedilmiş, kısa vadeli yükümlülükler bu aranda azaltılmıştır. İşletmelerin 2017 yılında TFRS 16 uygulamış oldukları varsayımı ile kira giderleri gelir tablosundan geri çekilerek, geçmiş yıl kâr ve zarar hesabından düzeltilmiştir. Bu kayıtlardan sonra ilgili finansal tablo tutarları yeniden belirlenmiş ve bu tablolar üzerinden, finansal tablo oranları analiz edilmiş, önemli olduğu düşünülen finansal göstergeler tekrar hesaplanmıştır.

Her iki standarda göre hazırlanan finansal tablolar üzerinden yapılan analizler kıyaslanarak, TFRS 16 uygulamasının bu oranlar üzerinde oluşturduğu etki analiz edilmiş, sonuçların, çalışmanın ilk aşamasında kurulan hipotezlere uygunluğu incelenmiştir.

Çalışmada ayrıca aşağıdaki varsayımlar kullanılmıştır:

- İşletmelerin, diğer tüm işlemler aynı kalmak kaydıyla 2017 yılı finansal tablolarını TFRS16 Standardına göre hazırladığı varsayılmıştır.
- Bütün kira ödemelerinin sabit ya da belirli bir endeks ya da orana bağlı olduğu varsayılmıştır. Seçilen işletmelerin ciro primi üzerinden hesaplanan kira ödemeleri olabilir ancak bu tür değişken ödemeli kiralama TFRS 16'ya göre kiralama kapsamında değerlendirilmemiştir.
- Seçilen bazı işletmelerin kiralama yükümlülüklerine ilişkin dipnotlarında bu yükümlülükler 1 yıldan az ve 1-5 yıl olarak sınıflanmıştır, ancak çalışmanın ikinci aşamasında bu yükümlülükler iskonto edileceği için 1-5 yıl arası yükümlülükler yıllar arasında eşit oranda dağıtılmıştır.
- 31Aralık 2017 tarihli finansal tablo dipnotlarında 1 yıldan az olarak gösterilen kira yükümlülükleri, hesaplamalarda dikkate alınmamıştır.
- TFRS 16, paragraf 26'ya göre, "kira ödemeleri kiralamadaki zımni faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak iskonto edilir. Kiracı bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda alternatif borçlanma faiz oranını kullanır." açıklaması yer almaktadır. Çalışmada, tüm kiralama % 20 faiz oranı ile iskonto edilmiştir.

- Kiralama yolu ile kullanım hakkı elde tutulan varlıklara ilişkin amortisman yöntemi doğrusal amortisman yöntemidir. Varlıkların kullanım ömrü beş yıl olarak belirlenmiştir.
- Kiralama dönemi sonunda varlığın devri ile ilgili bir kesinlik bulunmadığı varsayılarak, varlıkların amortismanı için belirlenecek faydalı ömür, kira sözleşmeleri ile sınırlandırılmıştır.
- Kira ödemeleri eşit taksitler halinde ve her yılın sonunda gerçekleştirilecektir.

4.2. Araştırma Kapsamındaki İşletmelerin Kiralama İşlemlerine İlişkin Açıklamaları

Seçilen işletmelerin bağımsız denetimden geçmiş finansal tablo dipnotları incelendiğinde, işletmelerin finansal tablolarında yer almayan, iptal edilemez, kira ödeme planlarını ve yükümlülüklerini genellikle “Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Borçlar, Taahhütler” dipnotlarında göstermektedir. Seçilen işletmelerden bir tanesi, kiralama yükümlülüklerine ilişkin bilgileri, “Kiralamalar” konulu ayrı bir dipnotta açıklamıştır.

İşletmelerin dipnotlarında belirtilen finansal durum tablosu dışı kiralama yükümlülükleri, işletmelerin toplam aktiflerine oranlandığında, ortalama olarak bu yükümlülüklerin aktiflere oranının %13 olduğu, benzer şekilde finansal durum tablosu dışı yükümlülüklerin toplam yükümlülüklerle oranlandığında ise bu oranının ortalama %15 olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Finansal durum tablosu Dışı Yükümlülüklerin Aktife Oranı Tablosu

İşletme Adı	Toplam Varlıklar TL	Finansal Durum Tablosu Dışı Kiralama Yükümlülükleri TL	Finansal Durum Tablosu Dışı Yükümlülüklerin Toplam Aktife Oranı %
Bizim Toptan	709.304.772	15.433.397	2%
Boyner Perakende	4.566.493.143	257.828.616	6%
Mavi Giyim	1.075.243.000	802.298.000	75%
Migros	10.302.675.000	107.083.000	1%
Teknosa	726.808.000	762.807.000	105%
Vakko Tekstil	578.957.152	394.533.215	68%
	17.959.481.067	2.339.983.228	13%

Tablo 2. Finansal durum tablosu Dışı Yükümlülüklerin Toplam Yükümlülüklerle Oranı Tablosu

İşletme Adı	Toplam Yükümlülükler TL	Finansal Durum Tablosu Dışı Kiralama Yükümlülükleri TL	Finansal Durum Tablosu Dışı Yükümlülüklerin Toplam Yükümlülüklerle Oranı %
Bizim Toptan	603.519.114	15.433.397	3%
Boyner Perakende	4.543.705.303	257.828.616	6%
Mavi Giyim	828.062.000	802.298.000	97%
Migros	8.775.527.000	107.083.000	1%
Teknosa	770.181.000	762.807.000	99%
Vakko Tekstil	354.026.693	394.533.215	111%
	15.875.021.110	2.339.983.228	15%

IASB tarafından farklı sektörlerden seçilen 1.022 işletme için yapılan ve “Etki Analizi” raporunda gösterilen çalışmaya göre, bu işletmelerin gelecek dönemlerde yapacakları kira ödemelerinin iskonto edilmemiş değerlerinin, işletmelerin aktifine oranı incelenmiştir.

Tablo 3. Sektör Bazında Finansal Durum Tablosu Dışı Ödemelerin Toplam Varlıklara Oranı

Endüstri/Sektör	Toplam İşletme Sayısı	Toplam (Milyon Doları)	Finansal Durum Tablosu Dışı Varlıklar (Milyon Abd)	Finansal Durum Tablosu Dışı Bırakılan Gelecekteki Ödemeler (Milyon Abd Doları)	Finansal Durum Dışı Bırakılan Gelecekteki Ödemeler/ Varlıklar	Toplam
Havayolu	50	526.763	151.549	151.549	28,8%	
Perakende	204	2.019.958	571.812	571.812	28,3%	
Seyahat	69	403.524	115.300	115.300	28,6%	
Taşımacılık	51	585.964	90.598	90.598	15,5%	
Telekomünikasyon	56	2.847.063	219.178	219.178	7,7%	
Enerji	99	5.192.938	400.198	400.198	7,7%	
Medya	48	1.020.317	71.743	71.743	7,0%	

Dağıtım	26	581.503	31.410	5,4%
Bilgi Teknolojileri	58	1.911.316	69.870	3,7%
Sağlık	55	1.894.933	72.149	3,8%
Diğer	306	13.959.223	401.703	2,9%
Toplam	1.022	30.943.502	2.195.510	7,1%

Çalışmaya göre havayolu sektöründe faaliyet gösteren 50 işletmede, finansal durum tablosu dışı bırakılan kiralama yükümlülüklerinin aktife oranı %28,8'dir bu oran perakende sektöründen seçilen işletmeler için %28,3 Seyahat işletmelerinden %28,6'dır. Çalışmamızda seçilen örnekler için finansal durum tablosu dışı bırakılan yükümlülüklerin aktife oranı ise ortalama %13'tür.

İşletmelerin TMS 17'ye göre hazırladıkları finansal tablo dipnotlarında yer alan finansal durum tablosu dışı yükümlülüklerin, yukarıda belirtilen varsayımlarla yıllara dağıtılmış tutarları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 4. Araştırma Kapsamındaki İşletmeler Bazında Finansal Durum Tablosu Dışı Yükümlülüklerin Yıllara Göre Dağılımı

İşletme Adı	Bilanço Dışı Yükümlülüklerin Yıllara Dağılımı (TL)						Toplam Yükümlülük-TL
	1 Yıdan Az	2 Yıl	3 Yıl	4 Yıl	5 Yıl	5 Yıdan Fazla	
Bizim Toptan	14.036.444	290.902	309.672	398.190	398.190		15.433.398
Boyner	226.484.317	7.836.075	7.836.075	7.836.075	7.836.075		257.828.616
Mavi Giyim	215.964.000	129.012.250	129.012.250	129.012.250	129.012.250	70.285.000	802.298.000
Migros	77.746.000	7.334.250	7.334.250	7.334.250	7.334.250		107.083.000
Teknosa	160.020.000	116.666.000	116.666.000	116.666.000	116.666.000	136.123.000	762.807.000
Vakko Tekstil	78.906.643	78.906.643	78.906.643	78.906.643	78.906.643		394.533.215
	773.157.404	340.046.120	340.064.890	340.153.408	340.153.408	206.408.000	2.339.983.229

İşletmeler faaliyet kiralamalarına ilişkin giderleri de ilgili gelir tablosu dipnotlarında göstermişlerdir. TFRS 16 uygulaması sonrası, kira giderleri olarak görülen bu kalemler amortisman ve faiz gideri olarak yeniden sınıflanacaktır.

4.3 Araştırma Kapsamındaki İşletmelerin TMS 17 Kapsamında Yayınlamış Olduğu Finansal Tablolar ve Oranlar

İşletmelerin 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Bağımsız Denetimden geçmiş finansal tabloları aşağıdaki tabloda özetlenmiş, bu finansal tablo verilerinden yola çıkılarak, işletmelerin mevcut finansal oranları analiz edilmiştir.

Tablo 5. Araştırma Kapsamındaki İşletmelerin 31.12.2017 Özet Finansal Tabloları

TL	31 Aralık 2017 Tarihi İtibarıyla Bağımsız Denetimden Geçmiş Finansal Tablolar-Özet					
	BİZİM TOPTAN SATIŞ MAĞAZALARI A.Ş	BOYNER PERAKENDE VE TEKSTİL YAT. A.Ş	MAVİ GİYİM SANAYİ VE TİCARET A.Ş*	MİGROS TİCARET A.Ş	TEKNOSA İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş	VAKKO TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SANAYİ İŞL. A.Ş
Dönen Varlıklar	529.099.633	2.252.346.162	761.379.000	3.776.275.000	554.759.000	372.525.047
Duran Varlıklar	180.205.139	2.314.146.981	313.864.000	6.526.400.000	172.049.000	206.432.105
TOPLAM VARLIKLAR	709.304.772	4.566.493.143	1.075.243.000	10.302.675.000	726.808.000	578.957.152
Kısa Vadeli Yükümlükler	574.875.510	2.482.630.321	742.177.000	5.516.096.000	763.615.000	296.502.663
Uzun Vadeli Yükümlükler	28.643.604	2.061.074.982	85.885.000	3.259.431.000	6.566.000	57.524.030
Özkaynaklar	105.785.658	22.787.840	247.181.000	1.527.148.000	(43.373.000)	224.930.459
TOPLAM KAYNAKLAR	709.304.772	4.566.493.143	1.075.243.000	10.302.675.000	726.808.000	578.957.152
Hasılat	2.896.367.998	4.230.282.696	1.781.656.000	15.344.047.000	3.397.855.000	652.677.007
Satışların Maliyeti (-)	(2.651.840.103)	(2.487.015.111)	(875.313.000)	(11.262.081.000)	(2.778.833.000)	(305.023.795)
Brüt Kar	244.527.895	1.743.267.585	906.343.000	4.081.966.000	619.022.000	347.653.212
Esas Faaliyet Karı	(31.459.544)	191.664.310	192.353.000	302.823.000	85.113.000	70.974.181
Finansman Geliri (Gideri) Ön.Faal.Kar	(16.252.692)	191.764.460	192.392.000	1.395.581.000	84.655.000	71.004.532
Sürdürülen Faal. Vergi Öncesi Karı(Zararı)	(38.229.263)	(266.810.492)	112.241.000	602.696.000	24.377.000	49.514.221
DÖNEM KARI(ZARARI)	(30.358.339)	(293.714.686)	90.002.000	509.036.000	19.568.000	39.648.469

*:Mavi Giyim Sanayi ve Ticaret A.Ş., özel hesap dönemi kullanmaktadır, bu nedenle verileri 31.01.2018 tarihi itibarıyla sunulmuştur

Tablo 6. Araştırma Kapsamındaki İşletmelerin TMS 17 Uygulanmış Tabloları Üzerinden Hesaplanan Finansal Oranları

31 Aralık 2017 Tarihli Finansal Tablolara TM17 Uygulanmış Olması Halinde Hesaplanan Oranlar						
Oran/Ölçüt	Bizim Toptan	Boyner	Mavi	Migros	Teknosa	Vakko
Cari Oran	0,92	0,91	1,03	0,68	0,73	1,26
Asit-Test Oranı	0,49	0,4	0,59	0,34	0,18	0,57
Kaldıraç Oranı	0,85	1	0,77	0,85	1,06	0,61
KV Yük./Toplam Pasif	0,81	0,54	0,69	0,54	1,05	0,51
UV Yük./Toplam Pasif	0,04	0,45	0,08	0,32	0,01	0,1
Aktif Devir Hızı	4,08	0,93	1,66	1,49	4,68	1,13
Faaliyet Karı/Net Satışlar	-0,01	0,05	0,11	0,02	0,03	0,11
Faaliyet Karı/Vergi Ön. D. Karı	0,82	-0,72	1,71	0,5	3,49	1,43
Finans. Giderleri/Net Satışlar	-0,01	-0,16	-0,05	-0,06	-0,02	-0,05
FVÖK-MTL	-16,25	75,02	169	872,95	41,43	70,2
FVAÖK-MTL	4,23	204,79	230,9	1.142,91	75,05	89,12
FVAÖK /Brüt Kar	0,02	0,12	0,25	0,28	0,12	0,26

TMS 17 Standardına göre hazırlanan finansal tablolara göre likidite, kârlılık ve finansal yapı oranlarından bazıları yukarıdaki gibi hesaplanmıştır. Bu oranların, TFRS 16 uygulanarak oluşturulacak finansal tablolara göre tekrar hesaplanması halinde, farklı sonuçlarla karşılaşılacağı düşünülmektedir. TFRS 16 uygulanması ile varlık ve yükümlülüklerde artış olması beklenmektedir çünkü standardın temel amacı bu varlık ve yükümlülüklerin etkisinin finansal tablolara yansıtılmasıdır. Ayrıca varlıkların kullanımı ile ortaya çıkacak olan amortisman gideri ile kiralama yükümlülüklerinden doğan faiz gideri de, daha önce faaliyet giderleri içinde yer alan kira giderlerinin yerine geçecektir. Kâr zarar tablosunda bu değişiklik, önemli göstergeleri etkileyecektir, örneğin faaliyet giderlerinde düşüş olurken amortisman ve faiz giderlerinde artış olacak, bunun sonucu olarak daha yüksek FVÖK ve FVAÖK beklentisi oluşacaktır.

Yükümlülüklerdeki artış nedeniyle likidite oranlarında düşüş, finansal yapı oranlarında ise artış beklenmektedir. Kiralama giderlerinin faaliyet giderleri içinden çıkarılıp, bir kısmının amortisman gideri olarak yine faaliyet giderlerine, bir kısmının ise faiz giderine sınıflanması sonucunda faaliyet giderlerinin düşmesi, faiz ve amortisman öncesi kârlılığın ise artması beklenmektedir.

Tablo 7. TFRS 16 Geçişinin Finansal Oranlar Üzerine Beklenen Etkileri

Oran/Ölçüt	Artış Azalış	TFRS 16 Beklenen Etkisi
Cari Oran	↓	Dönen varlıklarda değişiklik olmayacağı ancak yükümlülükler artacağı için, oranın düşmesi bekletisi
Asit-Test Oranı	↓	Dönen varlıklarda değişiklik olmayacağı ancak yükümlülükler artacağı için, oranın düşmesi bekletisi
Kaldıraç Oranı	↑	Yükümlülükler artacağı için oranın artışı bekletisi
Aktif Devir Hızı	↓	Varlıklarda artış olacağı için oranın düşmesi bekletisi
Faaliyet Karı/Net Satışlar	↑	Faaliyet giderleri içinden kira giderlerinin çıkması ve daha az oranda amortisman gideri eklenmesi ile faaliyet karının artması bekletisi, net satışların sabit kalması nedeni ile oranın artması bekletisi
Faaliyet Karı/Vergi Ön. D. Karı	↑ ↓	Faaliyet karında artış bekletisi olmasına rağmen, dönem kar zararının etkisi, portföy bileşenlerine bağlı olarak değişebilir bu nedenle etki hem artış hem azalış yönünde olabilir.
Finans. Giderleri/Net Satışlar	↓	Finansmn giderlerine faiz gideri ilave edileceği için oranda artış bekletisi
FVÖK	↑	Bilanço dışı tutulan kiralamalara ilişkin giderler, amortisman ve faiz gideri olarak değişeceği ve kiralama giderinin bir kısmı faizde kalacağı için faiz ve vergi öncesi karın artışı bekletisi
FVAÖK	↑	Bilanço dışı tutulan kiralamalara ilişkin giderler, amortisman ve faiz gideri olarak değişeceği ve FVAÖK rakamı içine dâhil olmayacağı için faiz, vergi, amortisman öncesi karın artışı bekletisi

4.4 Araştırma Kapsamındaki İşletmeler tarafından TFRS 16 Uygulansaydı Yayınlamış Olması Gereken Finansal Tablolar ve Oranlar

İşletmelerin, TFRS 16 Standardını uygulamaları halinde, finansal durum tablosu dışı bıraktıkları kiralama yükümlülüklerini; kiralama yükümlülükleri olarak, kiralama yolu ile kullanım hakkını ellerinde buldukları varlıkları ise kullanım hakkı varlıkları olarak finansal tablolarına yansıtmaları gerekmektedir. TFRS 16 26. Paragrafında açıklandığı gibi kiralama yükümlülüklerinin ve kullanım hakkı varlıklarının ilk ölçümü sırasında kira ödemelerinin zımni faiz oranı ile iskonto edilmiş bugünkü değerleri hesaplanır.

Çalışmamızda, araştırma kapsamındaki işletmelerin ilgili dipnotlarından alınan iptal edilemez kiralama yükümlülükleri, %20 kırdırma oranı kullanılarak ve net bugünkü değer formülü kullanılarak iskonto edilmiş ve farklı yıllarda yapılacak kira ödemelerinin bugünkü değerleri aşağıdaki gibi hesaplanmıştır. Yapılan hesaplama göre, her bir işletme için bulunan net bugünkü değer tutarı kadar bir kullanım hakkı varlığı ve kiralama yükümlülüğü finansal tablolara dâhil edilmiştir.

Tablo 8: Finansal Durum Tablosu Dışı Yükümlülüklerin Yıllara Dağılımı Tablosu

Bilanço Dışı Yükümlülüklerin Yıllara Dağılım-İskonto Edilmiş Değerler							
İşletme Adı							Toplam Yükümlülük- TL
	1 Yılda Az	2 Yıl	3 Yıl	4 Yıl	5 Yıl	5 Yılda Fazla	
Bizim Toptan	11.697.037	202.015	179.208	192.028	160.024		12.430.312
Boyner Perakende	188.736.931	5.441.719	4.534.765	3.778.971	3.149.143		205.641.529
Mavi Giyim	179.970.000	89.591.840	74.659.867	62.216.556	51.847.130	23.538.304	481.823.697
Migros	64.788.333	5.093.229	4.244.358	3.536.965	2.947.471		80.610.355
Teknosa	133.350.000	81.018.056	67.515.046	56.262.539	46.885.449	45.587.317	430.618.407
Vakko Tekstil	65.755.536	54.796.280	45.663.567	38.052.972	31.710.810		235.979.164
	644.297.837	236.143.139	196.796.811	164.040.031	136.700.026	69.125.622	1.447.103.465

Kira ödemeleri içindeki faiz tutarları belirlenerek, ertelenmiş faiz giderleri ile karşılıklı olarak kiralama yükümlülükleri arttırılmıştır, her anapara ödemesi sonrası kalan anapara için tekrar faiz hesaplanarak faiz yükümlülüğü arttırılmıştır. Farklı dönemlere, farklı ödeme planı ve faiz oranına göre imzalanmış kiralama sözleşmeleri olmasına rağmen, bu detay bilgiye ulaşılamamış olması nedeniyle tüm kiralamalar, çalışmada tek bir kiralama sözleşmesi gibi ele alınmıştır.

Hesaplanan kiralama yükümlülükleri kısa ve uzun vadeli kiralama yükümlülükleri olarak, sınıflandırılmıştır.

İlk yılın sonunda tüm işletmeler için, duran varlıkların ömrü varsayımlarımızda 5 yıl olarak belirlendiği için kullanım hakkı varlıklarına doğrusal amortisman yöntemiyle %20 amortisman oranı uygulanarak amortisman tutarı hesaplanmıştır. Yine birinci yılın sonunda kira ödemesinin tahakkuk etmesi ile ilk yıla ait faiz gideri kâr zarar tablosuna yansıtılmıştır.

Kâr zarar tablosu dipnotlarında yer alan kiralama giderlerinin etkisi, geçmiş yıl kâr zararları ile karşılıklı düzeltilerek, finansal tablolardan çıkarılmıştır.

Bu kayıtların yapılmasından sonra düzenlenen finansal tablolar aşağıda özetlenmiştir. Yeniden düzenlenen finansal tablolarda vergi etkisi sıfır olarak dikkate alınmış, hem TMS 17 hem de TFRS 16'ya göre hesaplanan oranlarda, vergi öncesi dönem kârı kullanılmıştır.

Tablo 9: Araştırma Kapsamındaki İşletmelerin TFRS 16 Uygulanmış Finansal Tablolarının Özeti

31 Aralık 2017 Tarihi İtibariyle TFRS16 Uygulanmış Finansal Tablolar-Özet						
TL	BİZİM TOPTAN SATIŞ MAĞAZALARI A.Ş	BOYNER PERAKENDE VE TEKSTİL YAT. A.Ş	MAVİ GİYİM SANAYİ VE TİCARET A.Ş	MİGROS TİCARET A.Ş	TEKNOSA İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş	VAKKO TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SANAYİ İŞL. A.Ş
Dönen Varlıklar	529.099.633	2.252.346.162	761.379.000	3.776.275.000	554.759.000	372.525.047
Duran Varlıklar	190.666.412	2.489.718.985	923.432.521	6.601.238.858	762.608.637	506.573.654
TOPLAM VARLIKLAR	719.766.045	4.742.065.147	1.684.811.521	10.377.513.858	1.317.367.637	879.098.701
Kısa Vadeli Yükümlükler	588.911.954	2.709.114.638	958.141.000	5.593.842.000	923.635.000	375.409.306
Uzun Vadeli Yükümlükler	30.040.558	2.092.419.281	672.219.000	3.288.768.000	609.353.000	373.150.602
Özkaynaklar	100.813.533	(59.468.771)	54.451.521	1.494.903.858	(215.620.363)	130.538.793
TOPLAM KAYNAKLAR	719.766.045	4.742.065.147	1.684.811.521	10.377.513.858	1.317.367.637	879.098.701
Hasılat	2.896.367.998	4.230.282.696	1.781.656.000	15.344.047.000	3.397.855.000	652.677.007
Satışların Maliyeti (-)	(2.651.840.103)	(2.487.015.111)	(875.313.000)	(11.262.081.000)	2.778.833.000	(305.023.795)
Brüt Kar	244.527.895	1.743.267.585	906.343.000	4.081.966.000	619.022.000	347.653.212
Esas Faaliyet Karı	12.248.556	475.070.217	317.753.261	1.048.123.929	156.631.319	99.178.198
Finansman Geliri (Gideri)						
Ön.Faal.Kar	27.455.408	475.170.367	317.792.261	2.140.881.929	156.173.319	99.208.549
Sürdürülen Faal. Vergi Öncesi Karı(Zararı)	2.992.774	(24.532.891)	141.276.521	1.331.874.858	9.771.637	30.522.405
DÖNEM KARI(ZARARI)	2.992.774	(24.532.891)	141.276.521	1.331.874.858	9.771.637	30.522.405

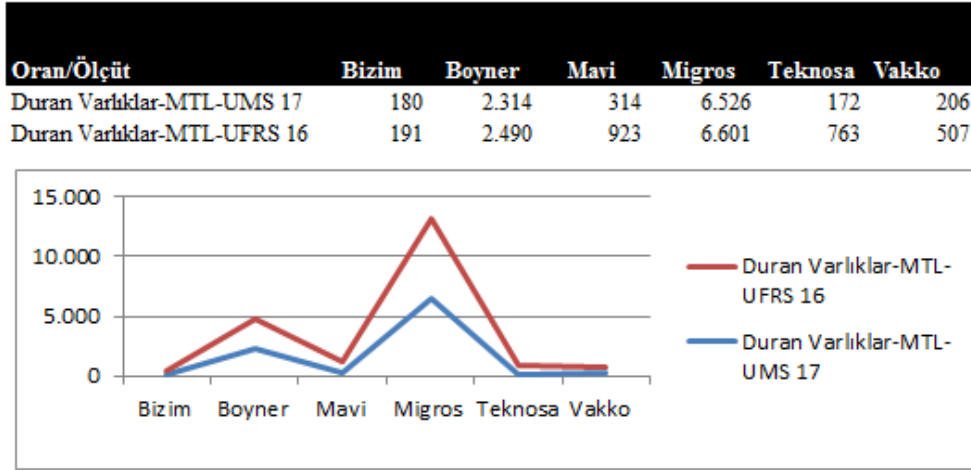
TFRS 16 standardı uygulanması halinde oluşacak finansal tablolar dikkate alınarak oranlar ve finansal göstergelere ilişkin hesaplamalar aşağıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Tablo 10: Araştırma Kapsamındaki İşletmeler TFRS 16 Uygulanmış Tabloları Üzerinden Hesaplanan Finansal Oranlar

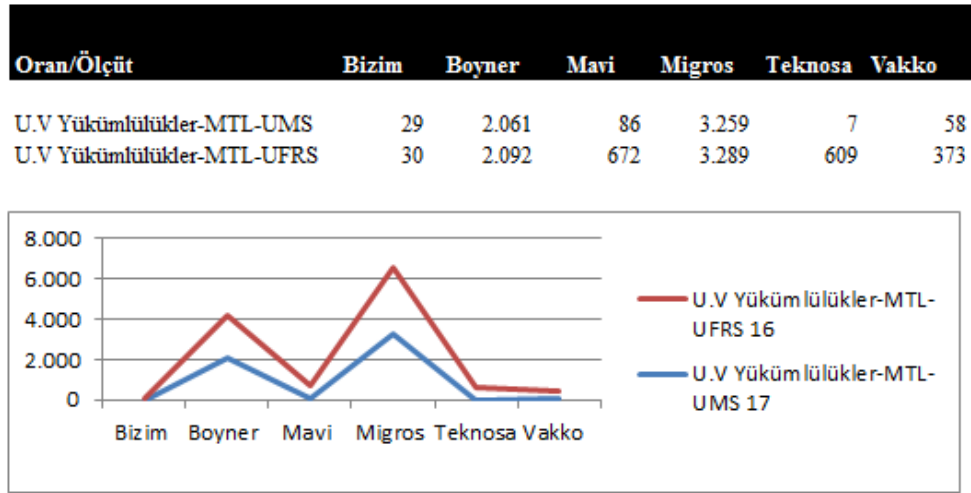
31 Aralık 2017 Tarihli Finansal Tablolara TFRS 16 Uygulanmış Olması Halinde Hesaplanan Oranlar						
Oran/Ölçüt	Bizim Toptan	Boyner	Mavi	Migros	Teknosa	Vakko
Cari Oran	0,9	0,83	0,79	0,68	0,6	0,99
Asit-Test Oranı	0,48	0,37	0,46	0,33	0,15	0,45
Kaldıraç Oranı	0,86	1,01	0,97	0,86	1,16	0,85
KV Yük./Toplam Pasif	0,82	0,57	0,57	0,54	0,7	0,43
UV Yük./Toplam Pasif	0,04	0,44	0,4	0,32	0,46	0,42
Aktif Devir Hızı	4,02	0,89	1,06	1,48	2,58	0,74
Faaliyet Karı/Net Satışlar	0	0,11	0,18	0,07	0,05	0,15
Faaliyet Karı/Vergi Ön. D. Karı	4,09	-19,36	2,25	0,79	16,03	3,25
Finans. Giderleri/Net Satışlar	-0,01	-0,17	-0,1	-0,06	-0,04	-0,13
FVÖK-MTL	27,46	702,87	299,53	2229,85	156,17	113,22
FVAÖK-MTL	50,43	873,77	477,88	2.515,93	275,92	179,34
FVAÖK /Brüt Kar	0,21	0,5	0,53	0,62	0,45	0,52

4.5 Araştırma Kapsamındaki İşletmelerin Finansal Tablolarının TMS 17 ve TFRS 16 Kapsamında Karşılaştırmalı Olarak Analizi

TFRS 16 uygulamasının en çok etkilediği kalemler finansal durum tablosundaki varlık ve yükümlülüklerdir. TFRS 16 uygulanmış finansal tablolara bakıldığında kiralanılan varlığın aktife alınması, varlıkla ilgili yükümlülüklerin pasife alınması sonucunda oluşturulan finansal tablolardaki değişim aşağıdaki grafiklerde özetlenmiştir. TFRS 16'ya göre hazırlanan finansal tablolarda, duran varlık ve uzun vadeli yükümlülük kalemlerinde artış olduğu görülmektedir.

Şekil 2. Araştırma Kapsamındaki İşletmeler TMS 17- TFRS 16 Karşılaştırmalı Duran Varlıklar Grafiği

Şekil 3: Araştırma Kapsamındaki İşletmeler TMS 17- TFRS 16 Karşılaştırmalı U.V. Yükümlülükler Grafiği

Çalışma sonucunda elde edilen yeni oranlar aşağıdaki özet tabloda gösterilmiştir. Bu sonuçlara göre; işletmelerin finansal yapısını gösteren finansal kaldıraç ve yükümlülük oranlarına bakıldığında, işletmelerin finansal kaldıraç oranlarının arttığı görülmektedir. Kısa ve uzun vadeli yükümlülüklerdeki artışın farklı olması nedeniyle kısa ve uzun vadeli yükümlülüklerin ayrı ayrı oranlarında bazı işletmeler için azalış görülse de hem kısa hem de uzun vadeli yükümlülükleri içeren finansal kaldıraç oranına bakıldığında, bu oranın arttığı görülmektedir.

Faaliyet oranlarından aktif devir hızına bakıldığında, aktifteki artışın etkisi görülmektedir. Sabit kalan net satışlara göre, varlık toplamı, aktifleştirilen kiralamaya konu varlıkların kullanım hakları sebebi ile artmış, bu artış aktif devir hızı oranını azaltmıştır.

İşletmelerin likidite yapısını gösteren oranlarda azalış olduğu görülmektedir. Dönen varlıkların aynı kalması ancak kısa vadeli yükümlülüklerin artış olması sebebi ile cari oran ve asit- test oranı gibi likidite oranlarında azalış gözlenmiştir.

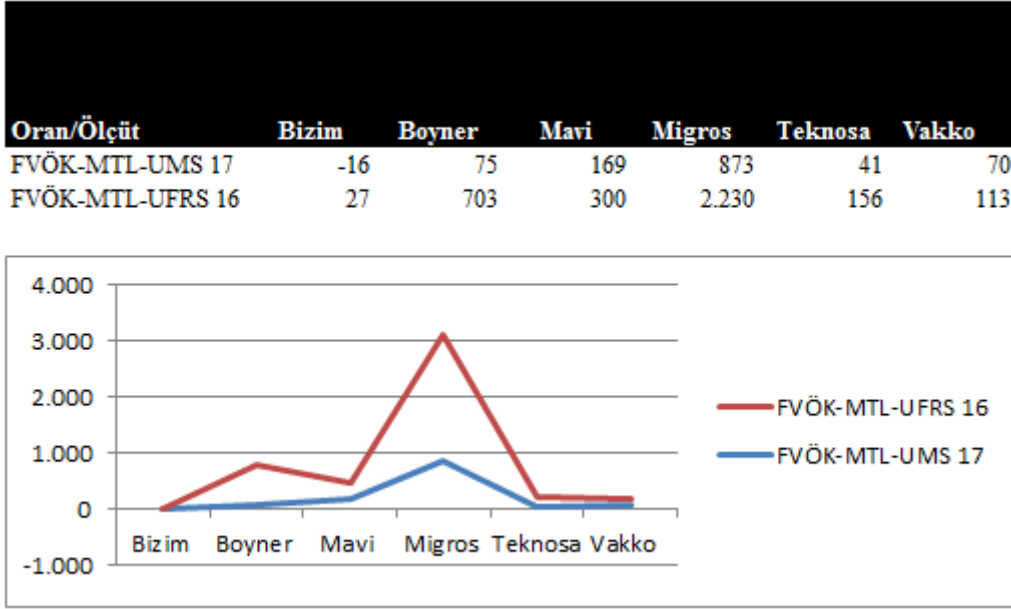
Kârlılık oranlarına bakıldığında ise, işletmelerin faaliyet kârlarındaki artış sebebi ile birim satış başına düşen faaliyet kârı oranının arttığı görülmektedir.

Tablo 11. TFRS 16 Uygulamasının Oran ve Göstergelere Etkisi Tablosu

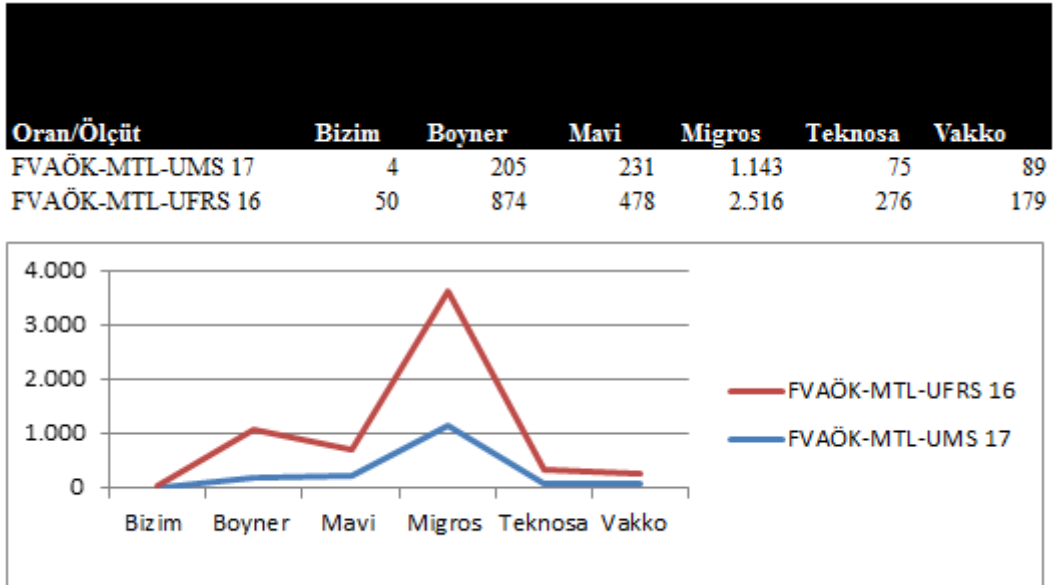
TFRS 16 Uygulanmış Finansal Tablolarda Oran ve Göstergelerdeki Değişim						
Oran/Ölçüt	Bizim Toptan	Boyner Perakende	Mavi Giyim	Migros	Teknosa	Vakko Tekstil
Cari Oran	Azalış	Azalış	Azalış	Azalış	Azalış	Azalış
Asit-Test Oranı	Azalış	Azalış	Azalış	Azalış	Azalış	Azalış
Kaldıraç Oranı	Artış	Artış	Artış	Artış	Artış	Artış
KV Yük./Toplam Pasif	Artış	Artış	Azalış	Artış	Azalış	Azalış
UV Yük./Toplam Pasif	Artış	Azalış	Artış	Artış	Artış	Artış
Aktif Devir Hızı	Azalış	Azalış	Azalış	Azalış	Azalış	Azalış
Faaliyet Kârı/Net Satışlar	Artış	Artış	Artış	Artış	Artış	Artış
Faaliyet Kârı/Vergi Ön. D. Kârı	Artış	Artış	Artış	Artış	Artış	Artış
Finans. Giderleri/Net Satışlar	Artış	Artış	Artış	Artış	Artış	Artış
FVÖK-MTL	Artış	Artış	Artış	Artış	Artış	Artış
FVAÖK-MTL	Artış	Artış	Artış	Artış	Artış	Artış
FVAÖK /Brüt Kâr	Artış	Artış	Artış	Artış	Artış	Artış

Faiz ve Vergi Öncesi Kâr (FVÖK) ve Faiz, Vergi, Amortisman öncesi (FVAÖK) sonuçlara bakıldığında ise, bu göstergelerin arttığı görülmektedir. Faaliyet gideri içindeki kira giderlerinin

amortisman ve faiz gideri olarak ayrışması sebebi ile faaliyet giderleri azalmış, bu göstergeleri etkileyen amortisman ve faiz gideri ise artmıştır.

Şekil 4: Araştırma Kapsamındaki İşletmeler TMS 17- TFRS 16 Karşılaştırmalı FVÖK Grafiği

Şekil 5: Araştırma Kapsamındaki İşletmeler TMS 17- TFRS 16 Karşılaştırmalı FVAÖK Grafiği

5. SONUÇ

TMS 17 Kiralama İşlemleri Standardı, kiralama işlemlerini finansal ve faaliyet kiralaması olarak ayırmakta, finansal kiralama işlemlerine ilişkin varlık ve yükümlülükleri finansal tablolara dahil ederken, faaliyet kiralamaları kapsamındaki varlık ve yükümlülükleri finansal tablolara dahil etmemekte idi. Bu varlık ve yükümlülüklerin finansal durum tablosu dışında izlenmeleri nedeniyle, işletmelerin gerçek yükümlülükleri doğru analiz edilememekte, varlıklardan sağlanan fayda kâr zarar tablosunda amortisman yolu ile gösterilememekte, bir finansman yöntemi olan kiralama işleminden kaynaklanan finansman gideri ise yine kâr zarar tablosuna dahil edilememekte, kiralama giderleri yalnızca ilgili dönemlerde faaliyet giderlerine yansıtılmakta idi. IASB ve FASB'in ortak olarak yürüttükleri proje sonunda, 2016 yılında yeni kiralama standardı açıklandı.

TFRS 16 Standardının yürürlüğe girmesi ile yukarıda anlatılan eksiklikler giderilerek daha şeffaf finansal durum tablosu elde edilmesi ve performans ölçümlerinin daha doğru kâr zarar verileri üzerinden hesaplanması olanağı sağlanmış olacaktır.

Finansal kiralama işlemlerinin yoğun olarak kullanıldığı havayolları, perakende, seyahat, taşımacılık gibi sektörler ve faaliyet kiralamasını yoğun olarak kullanan işletmelerin bu değişiklikten etkilenmesi beklenmektedir.

Perakende sektöründe yapılan analiz sonuçlarında, TFRS 16'nın uygulanması ile işletmelerin kısa ve uzun vadeli yabancı yükümlülükleri artmış, benzer olarak kullanım hakkı varlıklarının faaliyet kiralamalarını da kapsamaması nedeniyle aktifte duran varlık toplamları artmıştır. Bunun sonucunda işletmelerin aktif ve pasif toplamlarında artış olmuştur. Aktifte dönen varlıklarda bu işlem nedeniyle önemli değişiklikler olmayacağından, buna karşın kısa vadeli yükümlülüklerinde ilk yılların taksit ödemeleri ile kısmen artış olacağından işletmenin net işletme sermayesi ve likidite oranları azalmıştır. Diğer taraftan işletmenin yükümlülükleri arttığından finansal kaldıraç oranı (Yabancı kaynaklar/Özkaynaklar) da artmıştır. Faaliyet oranlarına bakıldığında, özellikle varlıkların devir hızı, aktif toplamı büyüdüğü için azalmıştır. Faaliyet gideri içindeki kira giderlerinin amortisman ve faiz gideri olarak ayrılması nedeniyle, faaliyet giderleri azalmış, bu da faaliyet kârını artırmıştır. Faaliyet giderlerinde kullanım hakkı aktifleştirilen varlıkların amortisman (itfa) giderlerinden dolayı artış olmakla birlikte kira gideri tutarının amortisman giderinden fazla olduğu durumlarda esas faaliyet kârları artmaktadır. Faiz ve Vergi Öncesi Kâr (FVÖK) ve Faiz, Vergi, Amortisman öncesi (FVAÖK) kâr tutarlarının da arttığı görülmektedir. Faiz giderlerinin etkisi ile faiz gelir giderleri artmış, işletmelerin vergiden önceki kârları da etkilenmiştir.

Genel olarak TFRS 16 değerlendirildiğinde, faaliyet ya da finansal kiralama ayırımı yapılmaksızın kiralanan varlıkların tamamının finansal durum tablosuna varlık olarak, kira tutarlarının bugünkü

değerlerinin de yükümlülük olarak finansal tablolara dâhil edilmesi gerçeğe uygun bilgileri finansal tablo okuyucusuna sunmak açısından faydalı olmuştur.

YAZARLARIN BEYANI

Bu çalışmada, Araştırma ve Yayın Etiğine uyulmuştur, çıkar çatışması bulunmamaktadır ve de bu çalışma için finansal destek alınmamıştır.

AUTHORS' DECLARATION

This paper complies with Research and Publication Ethics, has no conflict of interest to declare, and has received no financial support.

KAYNAKÇA

- IASB. 2016a. IFRS 16 Leases, IFRS Foundation Publications Department, London, United Kingdom
- IASB. 2016b. IFRS 16 Leases Basis for Conclusions, IFRS Foundation Publications Department, London, United Kingdom
- IASB. 2016c. IFRS 16 Effects Analysis, IFRS Foundation Publications Department, London, United Kingdom
- KGK. 2015. TMS 17 Kiralama İşlemleri
- KGK. 2018. TFRS 16 Kiralama İşlemleri
- KPMG Perakende, Sektörel Bakış
- KPMG IFRS 16 Leases, January 2016
- Marşap, B., Yanık, S. 2018. “IFRS 16 Kapsamında Kiralama İşlemlerinin Finansal Raporlamaya Etkisinin İncelenmesi”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Ekim 2018:23-42
- Öztürk, C. 2016. “UFRS 16 Kiralama İşlemleri Standardının Eski UMS 17 Standardı ile Karşılaştırılması ve Almanya ve Türkiye’de Hisse Senetleri Halka Açık Olan Hava Yolu Şirketlerinin Finansal Durumuna Etkisi”, Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi, 18(1):1-50
- www.ifc.org/wps/wcm/connect/industry_ext_content/ifc_external_corporate_site/industries/financial+markets/msme+finance/leasing/leasing (Erişim Tarihi: 25.08.2018)
- www.whiteclarkgroup.com/reports/global-leasing-report-2018 (Erişim Tarihi: 25.08.2018)
- www.fkb.org.tr (Erişim Tarihi: 25.08.2018)

www.kap.gov.tr (Erişim Tarihi: 25.08.2018)

www.pwc.com.tr/tr/publications/industrial/retail-consumer/pdf/donusurken-buyuyen-turkiye-perakende-sektoru-raporu.pdf (Erişim Tarihi: 25.08.2018)

<https://tcmb.gov.tr>. (Erişim Tarihi: 25.08.2018)